

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesince, bazı vatandaşlarımızın başvuruları üzerine verilen dostane çözüm kararları gereğince Hükümetimizce yapılması gereken ödemelerle ilgili olarak henüz süre dolmadan, ilamlı icra takibi yoluna gidilerek Dışişleri Bakanlığı adına icra emri çıkartıldığı Bakanlığımıza intikal eden yazılardan anlaşılmıştır.

Bilindiği üzere, ilamlı icra, her çeşit alacak hakkındaki mahkeme ilamlarının nasıl icra edileceğini düzenleyen bir icra yolu olup, İcra ve İflas Kanununun ilgili maddelerinde düzenlenen ilamlı takiplere, ilamlar ve ilam niteliğindeki belgeler konu teşkil etmektedir. Aynı Kanunda mahkeme huzurunda yapılan sulhler, kabuller ve para borcu ikrarını havi resen tanzim edilen noter senetleri ve temyiz kefaletnameleri ile icra dairesindeki kefaletlerin, ilamların icrası hakkındaki hükümlere tabi olduğu belirtilmiştir. Diğer taraftan, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinde dostane çözüme varılırsa, mahkeme olaylarla ve varılan çözümlerle sınırlı bir açıklama yapılmasına karar vererek başvuruyu kayıttan düşürür hükmü uyarınca, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından verilen dostane çözüm kararlarının, anılan sözleşme ile kurulan sistemde, iç hukukumuzda doğrudan sonuç doğurması söz konusu değildir. Zira, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin kararların bağlayıcılığı ve uygulanması kenar başlıklı maddesi hükmüne göre taraf Devletler, taraf oldukları davalarda mahkemenin nihai kararına uymayı taahhüt ederler. Mahkemenin nihai kararı, kararın uygulanmasını denetleyecek olan Bakanlar Komitesine gönderilir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarının iç hukukta doğrudan infaz kabiliyeti bulunmadığından Devletimize düşen görev, sadece kararın yerine getirilmesi yönünde gereken önlemleri almaktır. Bu nedenle, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından verilen dostane çözüm kararları ile ilgili takipler, İcra ve İflas Kanununun ilgili maddelerinde yer alan ilamların icrası ile ilgili düzenlemeler kapsamında bulunmadığından, bu takiplerde icra emri çıkartılmaması konusunda gereken dikkat ve özenin gösterilmesi gerekmektedir.